

31989L0048

L 19/16

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

24.1.1989

NÕUKOGU DIREKTIIV,
21. detsember 1988,
vähemalt kolmeaastase kutseõppe läbimisel antavate kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteemi kohta

(89/48/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 49, artikli 57 lõiget 1 ja artiklit 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

asutamislepingu artikli 3 punkti c kohaselt on isikute ja teenuste vaba liikumise takistuste kõrvaldamine liikmesriikide vahel üks ühenduse eesmärke; liikmesriikide kodanike jaoks tähendab see eelkõige võimalust tegutseda kutsealal füüsilisest isikust ettevõtja või töötajana ka muus liikmesriigis kui see, kus nad omandasid kutsekvalifikatsiooni;

seni nõukogus vastu võetud meetmed, mille kohaselt liikmesriigid tunnustavad vastastikku kutsealastel eesmärkidel üksteise territooriumidel välja antud kõrgharidusdiplomeid, hõlmavad vaid mõningaid kutsealasid; kõnealustele kutsealadele pääsu

võimaldava koolituse tase ja kestus on kõigis liikmesriikides reguleeritud sarnasel moel või on neid ühtlustatud nii vähe kui vajalik diplomite vastastikuse tunnustamise sektorisüsteemide loomiseks;

selleks et reageerida kiiresti ühenduse riikide nende kodanike ootustele, kes on saanud kõrgharidust tõendava diplomi pärast tööalase koolituse lõpetamist mõnes muus liikmesriigis kui see, milles nad soovivad hakata oma kutsealal tegutsema, tuleks luua muu meetod selliste diplomite tunnustamiseks, et asjaomastel isikutel oleks võimalik tegeleda kutsetegevusega, mille jaoks on vastuvõtvast liikmesriigis vaja läbida keskharidusjärgne koolitus, kui nad on saanud muus liikmesriigis sellise tegevuse jaoks vajaliku diplomi pärast vähemalt kolm aastat kestnud õpinguid;

selle eesmärgi võib saavutada, kui võtta kasutusele vähemalt kolmeaastase kutsealase koolituse lõpetamisel antavate kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteem;

kutsealade puhul, mille jaoks ühendus ei ole kehtestanud minimaalset vajalikku kvalifikatsioonitaset, kasutavad liikmesriigid võimalust määrata kindlaks selline tase, mis kindlustab nende territooriumil pakutavate teenuste kvaliteedi; asutamislepingu artikliga 5 nende jaoks sätestatud kohustusi rikkumata ei või liikmesriigid siiski nõuda, et teise liikmesriigi kodanik omandaks sellise erialase ettevalmistuse, mille nad määravad üldjuhul kindlaks

⁽¹⁾ EÜT C 217, 28.8.1985, lk 3 ja EÜT C 143, 10.6.1986, lk 7.

⁽²⁾ EÜT C 345, 31.12.1985, lk 80 ja EÜT C 309, 5.12.1988.

⁽³⁾ EÜT C 75, 3.4.1986, lk 5.

üksnes oma riikliku haridussüsteemi kohaselt välja antud diplomite põhjal, kui asjaomane isik on selle kvalifikatsiooni osaliselt või tervikuna omandanud muus liikmesriigis; selle tulemusel peab iga vastuvõttev liikmesriik, kus kutseala on reguleeritud, võtma arvesse teises liikmesriigis nõutavat kvalifikatsiooni ja määrama kindlaks, kas see kvalifikatsioon vastab asjaomases liikmesriigis nõutavale kvalifikatsioonile;

liikmesriikidevaheline koostöö on vajalik selleks, et aidata kaasa kõnealuste kohustuste täitmisele; seepärast tuleks paika panna sellise koostöö korraldamise vahendid;

mõiste "reguleeritud kutsealane tegevus" määratlemisel tuleks arvesse võtta eri riikide sotsioloogiliste olude erinevused; lisaks kutsetööle, millega tegelemine eeldab liikmesriigis diplomi olemasolu, peaks nimetatud mõiste hõlmama ka kutsetööd, millele juurdepääs ei ole piiratud, kui sellega tegeldakse kutsenimetuse all, mis antakse vaid teatava kvalifikatsiooni omanikele; ametivõimude poolt tunnustatud kutseühingud ja -organisatsioonid, mis oma liikmetele selliseid nimetusi annavad, ei või toetuda oma eraõiguslikule staatusele, et vältida käesolevas direktiivis sätestatud süsteemi kohaldamist;

lisaks sellele on vaja kindlaks määrata ka sellised kutsealaste kogemuste või kohanemisaja omadused, mida vastuvõttev liikmesriik võib nõuda asjaomaselt isikult lisaks kõrgharidusdiplomile, kui kõnealuse isiku kvalifikatsioon ei vasta sellele, mis siseriiklike säetega ette nähtud;

kohanemisaja asemel võib kasutada ka sobivustesti; mõlema eesmärk on parandada senist olukorda diplomite liikmesriikidevahelise vastastikuse tunnustamise osas ja seega aidata kaasa isikute vabale liikumisele ühenduses; nende ülesanne on hinnata teises liikmesriigis kutsealase koolituse läbinud sisserändaja suutlikkust kohaneda uue kutsealase keskkonnaga; sisserändaja seisukohast võimaldab sobivustest vähendada praktikaaja pikkust; kohanemisaja ja sobivustesti vahel peaks põhimõtteliselt valima sisserändaja; teatavate kutsealade laad on siiski selline, et liikmesriikidel peab olema võimalus nõuda teatavatel tingimustel kas kohanemisaja või sobivustesti kasutamist; kuigi erinevused liikmesriikide õigus-süsteemide vahel võivad eri liikmesriikide puhul olla eri ulatusega, eeldavad need erinevused erisätteid, sest päritoluliikmesriigi õigust käsitlev koolitus, mille kohta on välja antud diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument, ei hõlma reeglina õigusalasid teadmisi, mis on vastava õigusliku valdkonna puhul vastuvõtvast liikmesriigis vajalikud;

lisaks sellele ei ole kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteemi eesmärk liikmesriigi territooriumil kutsealal tegutsevate isikute suhtes kohaldatavate reeglite, sealhulgas kutse-eeetika reeglite muutmine ega sisserändajate väljajätmine nende reeglite kohaldamisalast; kõnealuse süsteemiga kehtestatakse asjakohane kord tagamaks, et sisserändajad järgivad vastuvõtva liikmesriigi kutsealaseid eeskirju;

asutamislepingu artikliga 49, artikli 57 lõikega 1 ja artikliga 66 antakse ühendusele volitused võtta vastu sellise süsteemi kasutuselevõtmiseks ja toimimiseks vajalikud sätted;

kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteem ei piira mitte mingil määral asutamislepingu artikli 48 lõike 4 ega artikli 55 kohaldamist;

tugevdades ühenduse kodanike õigust kasutada oma kutsealaseid oskusi mis tahes liikmesriigis, täiendab ja toetab selline süsteem kodanike õigust omandada sellised õigused seal, kus nad soovivad;

kui sellist süsteemi on mõnda aega kasutatud, tuleks seda hinnata, et teha kindlaks, kui tõhusalt see toimib ja eelkõige, kuidas võiks seda tõhustada või selle kohaldamisala laiendada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *diplom* – diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument või selliste diplomite, tunnistuste või muude tõendite kogum:

- mille on liikmesriigis välja andnud riigi õigus- ja haldusnormide kohaselt määratud pädev asutus,
- mis näitab, et selle omanik on edukalt lõpetanud keskharidusjärgse koolituse kestusega vähemalt kolm aastat või samaväärse kestusega osalise ajaga kursused ülikoolis või kõrgkoolis või muus sarnase tasemega asutuses, ning vajaduse korral seda, et asjaomane isik on edukalt läbinud tööalase koolituse, mida nõutakse lisaks keskharidusjärgsele koolitusele, ja
- mis näitab, et selle valdajal on asjaomases liikmesriigis reguleeritud kutsealal tegevuse alustamiseks või tegutsemiseks vajalik kutsealane kvalifikatsioon,

tingimusel, et haridus ja koolitus, mille kohta diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument on välja antud, on omandatud valdavalt ühenduses või et sellise dokumendi valdajal on kolmeaastane töökogemus, mida kinnitab liikmesriik, mis on tunnustanud kolmanda riigi diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti.

Esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse diplomiga samaväärsena järgmist: mis tahes diplom, tunnistus või muu

- kvalifikatsiooni tõendav dokument või selliste diplomite, tunnistuste või muude tõendite kogum, mille on liikmesriigis välja andnud pädev asutus, kui selline dokument on välja antud pärast ühenduses toimunud koolituse edukat lõpetamist ja kõnealuse liikmesriigi pädev asutus tunnistab seda samaväärseks ja see annab samad õigused selleks, et alustada tegevust või tegutseda reguleeritud kutsealal selles liikmesriigis;
- b) *vastuvõttev liikmesriik* – mis tahes liikmesriik, kus liikmesriigi kodanik soovib asuda tegutsema selle liikmesriigi reguleeritava kutsealal, välja arvatud riik, kus ta omandas diplomi või alustas esmakordselt tööd kõnealusel kutsealal;
- c) *reguleeritud kutseala* – reguleeritud kutsealane tegevus või tegevuste hulk, mis moodustab liikmesriigis asjaomase kutseala;
- d) *reguleeritud kutsealane tegevus* – kutsealane tegevus, kuivõrd sellise tegevusega tegelema hakkamine või tegelemine või üks tegelemise moodustest liikmesriigis eeldab otseselt või kaudselt õigusnormidest tulenevalt diplomi olemasolu. Reguleeritud kutsealase tegevusega tegelemise moodused seisnevad eelkõige järgmises:
- kutsealaga tegelemine kutsenimetuse all, kui sellise nime kasutamine on lubatud vaid neil, kellel on õigusnormidele vastav diplom,
  - tervishoiuga seotud kutsealaga tegelemine, kui sellise tegevuse tasustamine ja/või hüvitamine eeldab siseriikliku sotsiaalkindlustussüsteemi kohaselt diplomi olemasolu.
- Kui esimest lõiku ei kohaldata, käsitatakse kutsealana reguleeritud kutsealast tegevust, kui sellega tegelevad sellise ühenduse või organisatsiooni liikmed, mille eesmärk on eelkõige asjaomases valdkonnas kõrgete standardite edendamine ja säilitamine ning mida liikmesriik on selle eesmärgi saavutamisel spetsiaalselt tunnustanud ja mis
- annab oma liikmetele diplomid,
  - tagab, et liikmed peavad kinni ettenähtud ametialase käitumise reeglitest ja
  - annab oma liikmetele õiguse kasutada asjaomase diplomiga vastavuses olevat ametinimetust, seda tähistavat tähekombinatsiooni või staatust.
- Lis on esitatud nende ühenduste ja organisatsioonide mitmetäielik nimekiri, kes vastavad pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist teise lõigu tingimustele. Kui liikmesriik annab ühendusele või organisatsioonile teises lõigus osutatud tunnistuse, teatab ta sellest komisjonile, kes avaldab kõnealuse teabe *Euroopa Ühenduste Teatajas*;
- e) *töökogemus* – tegelik ja õiguspärane tegelemine asjaomase kutsealaga mõnes liikmesriigis;
- f) *kohanemisaeg* – reguleeritud kutsealaga tegelemine vastuvõtvas liikmesriigis kõnealuse kutseala kvalifitseeritud esindaja järelevalve all; sellise juhendatava tegevusega võib kaasneda täiendav koolitus. Juhendatavat tegevust tuleb hinnata. Kohanemisaja, selle hindamise ja juhendatava sisserändaja staatuse suhtes kohaldatavad üksikasjalikud eeskirjad sätestab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus;
- g) *sobivustest* – vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse koostatud test, mis piirdub taotleja kutsealaste teadmiste kontrollimisega ja mille eesmärk on hinnata taotleja suutlikkust tegutseda reguleeritud kutsealal kõnealuses liikmesriigis.
- Selle testi sooritamiseks koostavad pädevad asutused liikmesriigis nõutava koolituse ja taotleja läbitud koolituse võrdluse põhjal nimekirja teemadest, mida diplom või muu taotleja kvalifikatsiooni tõendav dokument ei hõlma.
- Sobivustesti puhul tuleb arvesse võtta asjaolu, et taotleja on kvalifitseeritud töötaja päritoluliikmesriigis või liikmesriigis, kust ta tuleb. Test hõlmab loetelust valitud teemasid, mille tundmine on oluline, et vastuvõtvas liikmesriigis asjaomase kutsealaga tegelda. Test võib käsitleda ka kutsealaseid teadmisi, mida vastuvõtvas liikmesriigis kõnealuse tegevuse suhtes kohaldatakse. Sobivustesti üksikasjaliku kasutamise määravad kindlaks asjaomase liikmesriigi pädevad asutused, võttes nõuetekohaselt arvesse ühenduse õigust.
- Vastuvõtvas liikmesriigis sobivustestiks valmistuda sooviva taotleja staatuse selles riigis määravad kindlaks selle riigi pädevad asutused.

Artikkel 2

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõigi liikmesriikide kodanike suhtes, kes soovivad vastuvõtvas liikmesriigis tegutseda reguleeritud kutsealal füüsilisest isikust ettevõtjana või töötajana.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata kutsealade suhtes, mille puhul kohaldatakse eraldi direktiivi, millega on ette nähtud diplomite vastastikuse tunnustamise kord liikmesriikides.

Artikkel 3

Kui vastuvõttas liikmesriigis eeldab reguleeritud kutsealal tegutsema hakkamine või tegutsemine diplomi olemasolu, ei või pädev asutus ebapiisava kvalifikatsiooni tõttu keelduda andmast liikmesriigi kodanikule luba asuda tegutsema või tegutseda sellel kutsealal samadel tingimustel, mis kehtivad selle riigi oma kodanike suhtes:

- a) kui taotlejal on diplom, mida muus liikmesriigis nõutakse kõnealusel kutsealal tegutsema hakkamiseks või tegutsemiseks tolle riigi territooriumil ja see diplom on talle antud liikmesriigis, või
- b) kui taotleja on eelmise kümne aasta jooksul kõnealusel kutsealal täistööajaga kaks aastat tegutsenud muus liikmesriigis, kus kõnealune kutseala ei ole reguleeritud artikli 1 punkti c ja artikli 1 punkti d esimese lõigu tähenduses, ning tal on tõendid ühe või mitme kvalifikatsiooni kohta:
  - mille on liikmesriigis välja andnud selle riigi õigus- ja haldusnormide kohaselt määratud pädev asutus,
  - mis näitab, et selle omanik on edukalt lõpetanud keskharidusjärgse koolituse kestusega vähemalt kolm aastat või samaväärse kestusega osalise ajaga kursused ülikoolis või kõrgkoolis või muus sarnase tasemega asutuses, ning vajaduse korral seda, et asjaomane isik on edukalt läbinud tööalase koolituse, mida nõutakse lisaks keskharidusjärgsele koolitusele, ja
  - mis on valdaja oma kutsealal tegutsemiseks ette valmistanud.

Esimeses lõigus osutatud kvalifikatsiooni tõendava dokumendiga samaväärsena käsitatakse järgmist: mis tahes ametlik kvalifikatsioon või selliste ametlike kvalifikatsioonide kogum, mille on liikmesriigis andnud pädev asutus, kui see on antud pärast ühenduses toimunud koolituse edukat lõpetamist ja kõnealuse liikmesriigi pädev asutus tunnistab seda samaväärsena ning tingimusel, et teistele liikmesriikidele ja komisjonile on teatatud sellisest tunnustamisest.

Artikkel 4

1. Olenemata artikli 3 sätetest võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et taotleja:

- a) esitaks tõendid oma töökogemuse kohta, kui artikli 3 punktide a ja b kohaselt taotluse aluseks oleva koolituse kestus on vähemalt üks aasta vähem kui vastuvõttas liikmesriigis nõutud. Sellisel juhul ei või nõutava töökogemuse kestus:
  - olla pikem kui koolituse puudujäägi kahekordne kestus, kui puudujääk on seotud keskharidusjärgsete õpingute ja/või kutsepraktika ajaga, mis toimub juhendava spetsialisti järelevalve all ja mis lõppeb eksamiga,

- olla pikem kui puudujäägi kestus, kui puudujääk on seotud kutsealal kvalifitseeritud isiku abil omandatud töökogemusega.

Artikli 1 punkti a viimases lõigus osutatud diplomite puhul määratakse samaväärsel tasemel tunnustatava koolituse kestus kindlaks samal viisil kui artikli 1 punkti a esimeses lõigus määratud koolituse puhul.

Nende sätete kohaldamisel tuleb arvesse võtta artikli 3 punktis b osutatud töökogemust.

Mingil juhul ei tohi nõuda rohkem kui nelja-aastast töökogemust;

- b) läbiks kuni kolmeaastase kohanemisaja või sooritaks sobivustesti:

- kui artikli 3 punktide a ja b kohaselt läbitud koolituse käigus käsitletud teemad erinevad oluliselt teemadest, mida hõlmab vastuvõttas liikmesriigis nõutav diplom, või

- kui artikli 3 punktis a osutatud juhul hõlmab vastuvõttas liikmesriigis reguleeritud kutseala ühte või mitut reguleeritud kutsetegevust, mis ei kuulu reguleeritud kutseala alla selles liikmesriigis, kust taotleja pärit on või tuleb, ning kui see erinevus vastab konkreetsele vastuvõttas liikmesriigis nõutavale koolitusele ja käsitleb teemasid, mis erinevad märkimisväärselt taotleja esitatud diplomiga hõlmatutest, või

- kui artikli 3 punktis b osutatud juhul hõlmab vastuvõttas liikmesriigis reguleeritud kutseala ühte või mitut reguleeritud kutsetegevust, mis ei kuulu taotleja kutseala hulka selles liikmesriigis, kust taotleja pärit on või tuleb, ning kui see erinevus vastab konkreetsele vastuvõttas liikmesriigis nõutavale koolitusele ja käsitleb teemasid, mis erinevad märkimisväärselt taotleja esitatud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega hõlmatutest.

Kui vastuvõttev liikmesriik otsustab seda võimalust kasutada, peab ta lubama taotlejal valida kohanemisaja ja sobivustesti vahel. Kutsealade puhul, millega tegelemine eeldab siseriiklike õigusnormide täpset tundmist ja mille puhul siseriiklike õigusaktidega seotud abistamine ja/või nõustamine on kutsetegevuse oluline ja püsiv osa, võib vastuvõttev liikmesriik erandina sellest põhimõttest ette näha kohanemisaja või sobivustesti. Kui vastuvõttev liikmesriik kavatab taotleja valikuõiguse suhtes teha erandeid seoses muude kutsealadega, rakendatakse artiklis 10 sätestatud korda.

2. Vastuvõttev liikmesriik ei tohi siiski kohaldada lõike 1 punkti a ja b sätteid kumulatiivselt.

Artikkel 5

Ilma et see piiraks artiklite 3 ja 4 kohaldamist, võib vastuvõttev liikmesriik lubada taotlejal selles riigis läbida samaväärsuse põhjal kutsealase koolituse selle osa, mis seisneb kutseala kvalifitseeritud esindaja abil omandatud praktilises kutsetegevuses ja mida ta ei ole läbinud selles liikmesriigis, kust ta pärit on või tuleb, et taotleja saaks parandada oma võimalusi kohaneda asjaomase riigi töökeskonnaga.

Artikkel 6

1. Kui liikmesriigi pädev asutus nõuab reguleeritud kutsealal tegutsemist alustada soovivatelt isikutelt tõeust selle kohta, et nad on sobivate omaduste ja hea mainega ega ole kuulutatud pankrotis olevaiks, või peatab või keelab tegutsemise kõnealusel kutsealal kutsealaste käitumismõnede tõsise rikkumise või kuriteo korral, aktsepteerib asjaomane liikmesriik tema territooriumil tegevust alustada soovivate liikmesriikide kodanike puhul piisava tõendina dokumente, mille on välja andnud päritoluliikmesriigi pädevad asutused või selle liikmesriigi pädevad asutused, kust välisriigi kodanik tuleb, kui neist järeldub, et need nõuded on täidetud.

Kui päritoluliikmesriigi pädevad asutused või selle liikmesriigi pädevad asutused, kust välisriigi kodanik tuleb, ei anna välja esimeses lõikes osutatud dokumente, siis asendatakse need dokumentid vandetöötusega — või kui riigis ei ole vandetöötus sätestatud, siis pühaliku töötusega —, mille asjaomane isik annab pädeva justiits- või haldusasutuse ees või vajaduse korral päritoluliikmesriigi notari või kvalifitseeritud kutseorgani ees või selle liikmesriigi notari või kvalifitseeritud kutseorgani ees, kust isik tuleb; selline organ või notar annab välja tunnistuse, mis tõendab vande või töötuse autentsust.

2. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus nõuab selle liikmesriigi kodanikelt, kes soovivad alustada või jätkata tegevust reguleeritud kutsealal, füüsilise või vaimse tervise tõendit, aktsepteerib see asutus piisava tõendina dokumendi esitamist, mida nõutakse selles liikmesriigis, kust see isik on pärit või saabunud.

Kui liikmesriik, kust see isik on pärit või saabunud, ei kohalda ühtki sedalaadi nõuet nende suhtes, kes soovivad alustada või jätkata tegevust kõnealusel kutsealal, aktsepteerib vastuvõttev liikmesriik selle isiku esitatud tunnistust, mille on välja andnud selle riigi pädev asutus, mis vastab tunnistustele, mille on välja andnud vastuvõttev liikmesriik.

3. Vastuvõtivate liikmesriikide pädevad asutused võivad nõuda, et lõigetes 1 ja 2 osutatud dokumendid ja tunnistused oleksid esitatud kolme kuu jooksul pärast nende väljaandmist.

4. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus nõuab reguleeritud kutsealal tegutsemist alustada või jätkata soovivatelt selle riigi kodanikelt vannet või töötust ja kui teiste liikmesriikide

kodanikud ei saa vannet või töötust sellisel kujul kasutada, tagab see pädev asutus, et asjaomastele isikutele pakutakse võimalust anda sobilik ja samaväärne vane või töötus.

Artikkel 7

1. Vastuvõtivate liikmesriikide pädevad asutused tunnustavad nende territooriumil reguleeritud kutsealal tegutsemise alustamisele või jätkamisele seatud tingimustele vastavate liikmesriikide kodanike õigust kasutada vastuvõtvas liikmesriigis kõnealusele kutsealale vastavat kutsenimetust.

2. Vastuvõtivate liikmesriikide pädevad asutused tunnustavad nende territooriumil reguleeritud kutsealal tegutsemise alustamisele või jätkamisele seatud tingimustele vastavate liikmesriikide kodanike õigust kasutada oma õiguspärasest akadeemilise kraadi tähist ja vajaduse korral selle lühendit, mida kasutatakse nende päritoluliikmesriigis või liikmesriigis, millest nad tulevad, selle riigi keeles. Vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et selle tähise järele tuleb märkida selle andnud asutuse või eksamikomisjoni nimetus ja asukoht.

3. Kui vastuvõtvas liikmesriigis reguleerib kutseala artikli 1 punktis d osutatud ühendus või organisatsioon, on liikmesriikide kodanikel õigus kasutada kõnealuse ühenduse või assotsiatsiooni antavat kutsenimetust või seda tähistavat tähelühendit liikmelisuse tõendamise korral.

Kui ühendus või organisatsioon seab liikmekssaamisele teatavad kvalifikatsiooninõuded, võib ta neid kohaldada teiste liikmesriikide kodanike suhtes, kellel on artikli 1 punktis a osutatud diplom või artikli 3 punktis b osutatud kvalifikatsiooni tõendav dokument, üksnes kooskõlas käesoleva direktiiviga, eelkõige artiklite 3 ja 4 sätetega.

Artikkel 8

1. Vastuvõttev liikmesriik aktsepteerib tõenditena artiklite 3 ja 4 sätete täitmise kohta liikmesriikide pädevate asutuste väljastatud tõendeid ja dokumente, mille asjaomane isik esitab koos kõnealusel kutsealal tegutsemise avaldusega.

2. Reguleeritud kutsealal tegutsemise avaldus vaadatakse läbi niipea kui võimalik ja tulemused edastatakse vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud otsusena hiljemalt neli kuud pärast seda, kui asjaomase isiku kohta on esitatud kõik dokumendid. Sellised otsused või nende puudumise võib siseriikliku õiguse sätete kohaselt kohtusse kaevata.

Artikkel 9

1. Liikmesriigid määravad artiklis 12 osutatud aja jooksul pädevad asutused, kes on volitatud vastu võtma käesolevas direktiivis osutatud avaldusi ja tegema otsuseid.

Nad edastavad selle teabe teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 11

2. Iga liikmesriik määrab lõikes 1 osutatud asutuste tegevuse koordineerimise eest vastutava isiku ja teatab sellest teistele liikmesriikidele ja komisjonile. Selle isiku ülesanne on aidata kaasa käesoleva direktiivi ühtsele kohaldamisele kõigi asjaomaste kutsealade suhtes. Komisjoni egiidi all luuakse koordineerimisrühm, mis koosneb iga liikmesriigi määratud koordinaatoritest või nende asetäitjatest ja mille eesistuja on komisjoni esindaja.

Pärast artiklis 12 sätestatud ajavahemiku lõppu edastavad liikmesriigid komisjonile kord kahe aasta jooksul aruande kehtestatud süsteemi rakendamise kohta.

Üldiste märkuste kõrval on selles aruandes ka tehtud otsuste statistiline kokkuvõte ja käesoleva direktiivi kohaldamisel tekkinud põhiliste probleemide kirjeldus.

Kõnealuse komitee ülesanded on järgmised:

- hõlbustada käesoleva direktiivi rakendamist,
- koguda teavet, mis on kasulik käesoleva direktiivi rakendamiseks liikmesriikides.

Artikkel 12

Komisjon võib rühmaga konsulteerida olemasoleva süsteemi kõigi kavandatavate muudatuste üle.

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed kahe aasta jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest. ⁽²⁾ Liikmesriigid teatavad neist viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

3. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et pakkuda vajalikku teavet käesoleva direktiivi raames diplomite tunnustamise jaoks. Selle ülesande täitmisel võivad neid aidata diplomite ja õpiaja akadeemilise tunnustamise teabekeskus, mille liikmesriigid moodustasid nõukogu ja nõukogus kokku tulnud haridusministrite 9. veebruaril 1976. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾ alusel, ja vajaduse korral asjaomased kutsealased ühendused või organisatsioonid. Komisjon teeb vajalikud algatused selleks, et tagada vajaliku teabe liikumise areng ja koordineerimine.

Artikkel 13

Hiljemalt viis aastat pärast artiklis 12 osutatud kuupäeva esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande vähemalt kolmeaastase kutsealase koolituse lõpetamisel antavate kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteemi rakendamise olukorra kohta.

Pärast kõigi vajalike konsultatsioonide lõpetamist esitab komisjon oma järeldused kehtiva süsteemi võimalike muudatuste kohta. Samal ajal esitab komisjon vajaduse korral ettepanekud kehtiva süsteemi parandamiseks, et aidata veelgi kaasa käesoleva direktiiviga hõlmatud isikute liikumisvabadusele, asutamisoigusele ja teenuste osutamise vabadusele.

Artikkel 10

1. Kui liikmesriik teeb vastavalt artikli 4 lõike 1 punkti b teise lõigu kolmandale lausele ettepaneku mitte anda taotlejatele õigust valida käesolevas direktiivis osutatud kutseala puhul kohanemisaaja ja sobivustesti vahel, edastab ta komisjonile viivitamata vastava õigusakti eelnõu. Samal ajal teatab ta komisjonile ka põhjust, mille tõttu on selliste sätete jõustamine vajalik.

Komisjon teatab teistele liikmesriikidele viivitamata kõigist saabunud eelnõudest; lisaks sellele võib komisjon eelnõu üle konsulteerida artikli 9 lõikes 2 osutatud rühmaga.

2. Ilma et see piiraks komisjoni ja teiste liikmesriikide võimalust esitada eelnõu kohta kommentaare, võivad liikmesriigid võtta asjaomased sätted vastu ainult juhul, kui komisjon ei ole teinud vastupidise sisuga otsust kolme kuu jooksul.

3. Liikmesriigid peavad liikmesriigi või komisjoni taotlusel edastama neile viivitamata käesoleva artikli kohaldamisest tulenevate sätete lõpliku teksti.

Artikkel 14

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 21. detsember 1988

Nõukogu nimel

eesistuja

V. PAPANDREOU

⁽¹⁾ EÜT C 38, 19.2.1976, lk 1.

⁽²⁾ Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 4. jaanuaril 1989.

LISA

Artikli 1 punkti d teises lõigus sätestatud tingimustele vastavate kutsealaste ühenduste ja organisatsioonide loeteluIIRIMAA ⁽¹⁾

1. The Institute of Chartered Accountants in Ireland ⁽²⁾
2. The Institute of Certified Public Accountants in Ireland ⁽²⁾
3. The Association of Certified Accountants ⁽²⁾
4. Institution of Engineers of Ireland
5. Irish Planning Institute

ÜHENDKUNINGRIIK

1. Institute of Chartered Accountants in England and Wales
2. Institute of Chartered Accountants of Scotland
3. Institute of Chartered Accountants in Ireland
4. Chartered Association of Certified Accountants
5. Chartered Institute of Loss Adjusters
6. Chartered Institute of Management Accountants
7. Institute of Chartered Secretaries and Administrators
8. Chartered Insurance Institute
9. Institute of Actuaries
10. Faculty of Actuaries
11. Chartered Institute of Bankers
12. Institute of Bankers in Scotland
13. Royal Institution of Chartered Surveyors
14. Royal Town Planning Institute
15. Chartered Society of Physiotherapy
16. Royal Society of Chemistry
17. British Psychological Society
18. Library Association
19. Institute of Chartered Foresters
20. Chartered Institute of Building
21. Engineering Council
22. Institute of Energy
23. Institution of Structural Engineers
24. Institution of Civil Engineers
25. Institution of Mining Engineers
26. Institution of Mining and Metallurgy

⁽¹⁾ Lisaks sellele on Iirimaa kodanikud järgmiste Ühendkuningriigi organite liikmed:

The Institute of Chartered Accountants in Ireland and Wales
Institute of Chartered Accountants of Scotland
Institute of Actuaries
Faculty of Actuaries
The Chartered Institute of Management Accountants
Institute of Chartered Secretaries and Administrators
Royal Town Planning Institute
Royal Institution of Chartered Surveyors
Chartered Institute of Building.

⁽²⁾ Ainult auditeerimistegevuse jaoks.

27. Institution of Electrical Engineers
  28. Institution of Gas Engineers
  29. Institution of Mechanical Engineers
  30. Institution of Chemical Engineers
  31. Institution of Production Engineers
  32. Institution of Marine Engineers
  33. Royal Institution of Naval Architects
  34. Royal Aeronautical Society
  35. Institute of Metals
  36. Chartered Institution of Building Services Engineers
  37. Institute of Measurement and Control
  38. British Computer Society
-